

Підтримка України Групою Світового банку

КОНТЕКСТ

Вже третій рік повномасштабного вторгнення Росії в Україну є трагедією, що спричиняє масштабні гуманітарні та економічні наслідки.

Вторгнення Росії в Україну також мало руйнівні наслідки для світової економіки, яка потерпає від високих відсоткових ставок, рекордно високого рівня боргу, посилення нестабільності і конфліктів.

УКРАЇНА ЗБЕРІГАЄ СТІЙКІСТЬ

Прогнозується, що цього року темпи відновлення в Україні сповільняться до 3,2% із 4,8% у 2023 році, через менший урожай і постійну нестачу робочої сили. Економічні перспективи країни і надалі залежать від підтримки донорів.

Наші останні дані показують, що з початку війни за межею бідності в Україні опинились ще щонайменше 1,8 мільйона людей. Зараз понад 9 мільйонів українців перебувають за межею бідності. За нашими оцінками, ще 3 мільйони людей могли б опинитись у такій ситуації, якби міжнародні партнери не активізувалися, щоб надати фінансову підтримку.

У той час як набагато більше людей страждає, уряд і народ України продовжують демонструвати надзвичайну стійкість перед обличчям руйнувань. Попри війну уряд продовжує надавати державні послуги, захищаючи людський капітал. Українські діти відвідують школу, підприємства продовжують працювати, а населенню надаються життєво важливі медичні послуги. Згідно з останніми опитуваннями та оглядами Світового банку (див. опитування «Дослухаємося до людей» та «Опитування бізнесу»), а також даними, отриманими за результатами Третьої швидкої оцінки завданої шкоди та потреб на відновлення (RDNA3):

- Важливою залишається соціальна допомога для вразливих домогосподарств: 63% домогосподарств отримують соціальні виплати (пенсії за віком, соціальну допомогу чи виплати внутрішньо переміщеним особам). Соціальна допомога становить 73% доходу домогосподарств серед найбідніших 30% населення. Тільки 22% дорослих, які були зайняті до війни, мають роботу.
- Публічні послуги надаються. 89% вчителів і медпрацівників отримують зарплату без затримки.
- Школи продовжують працювати. Навчання дітей віком 6-18 років триває за очною, дистанційною або змішаною формами, зокрема й у регіонах, де тривають бойові дії.
- Продовжують працювати заклади охорони здоров'я. 91% медичних закладів працюють і рівень задоволення людей від якості надання послуг є високим.
- Компанії адаптуються, пристосовуючи свій асортимент продукції, використовуючи послуги ІТС або переїжджаючи до інших регіонів. Міжнародні компанії залишаються відданими роботі в Україні.
- Минулого року (2023) Уряд України, за підтримки партнерів, вирішив найбільш нагальні потреби (згідно з даними уряду). **Наприклад:**

\$1 млрд виділено на житловий сектор, причому більшу частину коштів спрямовано на ремонт і відбудову пошкоджених будівель.

Аварійно-відновлювальні роботи проведені на понад 2 000 км автомагістралей, шосе та інших національних доріг.

Місцеві органи влади відновили близько 500 навчальних закладів, а частка навчальних закладів, що мають бомбосховища, зростає з 68% до 80%.

ПОТРЕБИ УКРАЇНИ В ЦИФРАХ

- 17% житло
- 15% транспорт
- 14% торгівля та промисловість
- 12% сільське господарство
- 10% енергетика
- 9% соціальний захист та засоби до існування
- 7% управління вибухонебезпечними об'єктами

ПІДТРИМКА ДОНОРІВ

Станом на серпень 2024 року Світовий банк мобілізував 47 млрд дол. США у вигляді зобов'язань та гарантій, які спрямовуються через проекти Банку, причому більша частина цих коштів вже надана. Понад 90% мобілизованого капіталу надано **країнами-донорами**.

Зазначені зобов'язання та гарантії передбачають використання інноваційних інструментів, як-от позики МБРР та МАР, позики МБРР, гарантовані партнерами, гранти та власні кошти донорів, змішане фінансування IFC та гарантії MIGA.

Ці ресурси донорів були вкрай необхідні Україні для збереження державних послуг та здійснення критичних ремонтних робіт в житловому секторі та на об'єктах інфраструктури. Без цієї підтримки набагато більше людей опинились би за межею бідності.

Надання відповідної бюджетної підтримки для забезпечення функціонування уряду та надання основних послуг було критично важливим впродовж останніх двох років. Це допомогло уряду задовольняти базові потреби громадян, а саме: виплачувати пенсії літнім людям, підтримувати роботу лікарень, продовжувати навчання дітей у школах.

Адресатами цієї допомоги стали 15 мільйонів українців.

ПОТРЕБИ УКРАЇНИ

За результатами **Швидкої оцінки завданої шкоди та потреб на відновлення (RDNA3)**, оприлюдненої в лютому 2024 року, витрати на відбудову та відновлення становлять **\$486 млрд** протягом наступного десятиліття і поєднують потреби як у державних, так і в приватних коштах.

Потреби країни у фінансуванні - величезні. Для успішного відновлення України критично важливими є реформи та політичні заходи, які каталізують інвестиції приватного сектору та встановлять пріоритети на інклюзивне та «зелене відновлення». Також визначені пріоритети та планування проєктів важливо інтегрувати у процес середньострокового бюджетного планування. Україна бере на себе ще більшу відповідальність за власне майбутнє та здійснює реформи для розвитку економіки, залучення приватних інвестицій та збільшення податкових надходжень.

- **10 мільйонів пенсіонерів** отримують пенсії, а також **500 000 працівників освіти, 145 000 державних службовців та 56 000 працівників служб з надзвичайних ситуацій** отримують заробітну плату;
- Понад **530 лікарень** отримали обладнання та витратні матеріали для надання невідкладної медичної допомоги, а **2 431 заклад охорони здоров'я** продовжив свою роботу у 2022 році;
- **12 817 шкіл** продовжували працювати у 2022 році завдяки поєднанню очного, дистанційного та змішаного навчання;
- 31 березня 2022 року було надано понад **3 мільйони вакцин** для проведення щеплення дітям віком до 7 років;
- 31 березня 2022 року ще понад **800 000 осіб** додатково отримали ліки та/або медичні вироби в рамках програми «Доступні ліки»;
- З кінця 2022 року понад **2 800 медичних працівників** пройшли навчання з надання допомоги жертвам гендерно зумовленого насильства;
- 31 листопада 2022 року понад **55 000 осіб** отримали доступ до послуг з охорони психічного здоров'я;
- 31 листопада 2022 року понад **160 000 осіб** отримали доступ до послуг з реабілітації після психічних та фізичних травм
- **Майже 55 000 сімей** отримали компенсацію на аварійний ремонт своїх будинків
- Ми також допомагаємо Україні відновити її транспортну мережу - пошкоджену у понад **21000 селах, 51 містечку та 35 великих містах** - ремонтуючи мости та залізниці, щоб відновити зв'язок між громадами, підтримати екстрену гуманітарну допомогу та відновлення, а також збільшити пропускну здатність транспортних коридорів для імпорту та експорту.
- Понад **80 000 малих фермерів** отримують гранти, а понад **12 000 агро-виробників** отримують пільгові кредити, щоб забезпечити діяльність своїх фермерських господарств. Залучається також комерційне фінансування в агросектор; станом на 1 липня 2024 року мобілізований приватний капітал сягнув 2 млрд доларів США.

РОЛЬ СВІТОВОГО БАНКУ

Світовий банк має надійні стандарти нагляду та досвід у відновленні, зокрема у сільському господарстві, енергетиці, інфраструктурі/транспорті та соціальному секторі, а також глобальний досвід з підтримки реформ, орієнтованих на розвиток. Ми постійно здійснюємо моніторинг нашого портфеля проектів в Україні щодо виявлення ознак шахрайства та корупції і маємо надійні механізми швидкого реагування на будь-які повідомлення.

Світовий банк працює насамперед у тих сферах, де немає інших донорів, наприклад, у соціальному секторі України, включно з галузями **охорони здоров'я, соціального захисту**, і, **незабаром, освіти**.

Світовий банк також розширив існуючі проекти, створив багатосторонні цільові фонди донорів, залучив гарантії та паралельне фінансування від країн-донорів.

Світовий банк підтримує Україну у тісній співпраці з іншими багатосторонніми банками розвитку (ББР), включно з МВФ та ЄС (у сфері реформ), ЄБРР та ЄІБ (у сфері інвестицій). Світовий банк та інші ББР працюють над **гармонізацією систем закупівель в Україні**.

Група Світового банку (МБРР, ІСБ та МІГА) також працює з українським урядом та партнерами над визначенням можливостей залучення приватного фінансування для відновлення України. За нашими оцінками, за умови створення належних умов, майже третину майбутніх потреб України можна буде задовольнити за рахунок фінансування з приватного сектору.

За перші три квартали 2023 року в Україну надійшло понад 4 млрд дол. США прямих іноземних інвестицій - це свідчить про те, що іноземні інвестори вбачають гарні можливості.

Світовий банк надає консультації Уряду щодо «Плану України», який визначає найважливіші реформи та інвестиції на наступні роки та допомагає підготувати країну до вступу в ЄС.

ДІЯЛЬНІСТЬ СВІТОВОГО БАНКУ

PEACE

З початку російського вторгнення підтримка донорів була мобілізована через проект Світового банку **«Підтримка державних видатків для забезпечення стійкого державного управління» (PEACE)**, щоб допомогти уряду України задовольнити нагальні потреби, включно із наданням основних державних послуг, як-от охорона здоров'я, освіта та соціальний захист. У рамках цієї допомоги **15 мільйонів українців** отримали підтримку та була забезпечена виплата заробітної плати працівникам бюджетної сфери і освітянам, пенсій літнім людям, виплачена заробітна плата державним службовцям, здійснено виплати вразливим групам населення в рамках соціальних програм.

Світовий банк запровадив цілий ряд механізмів, призначених для моніторингу надання послуг та проведення перевірок щодо шахрайства і корупції. Багато хто вважає, що PEACE допоміг уряду вистояти у війні, підтримуючи його спроможність надавати основні державні послуги.

РАМКОВІ ПРОЄКТИ

З метою задоволення пріоритетних потреб Світовий банк запровадив рамкові проекти з підтримки відновлення та нарощування потенціалу для відбудови в секторах **охорони здоров'я, енергетики, транспорту, житловому секторі** та в **сільському господарстві**. Ці підтримувані Світовим банком операції в рамках екстреного фінансування мобілізують ресурси партнерів завдяки інноваційному та гнучкому підходу, що дозволяє швидко розподіляти кошти, масштабувати діяльність у разі необхідності та залучати додаткове фінансування в міру його надходження. Ці проекти мають відповідні фідучіарні, екологічні та соціальні гарантії. Фінансування МБРР для цих проектів забезпечується завдяки двостороннім гарантіям, наданим партнерами з розвитку.

Банк також підтримує інвестиційну діяльність у відповідь на постійні напади на критично важливу інфраструктуру, включно з фінансуванням (i) підвищення стійкості енергетичного сектору, з метою надання допомоги у протистоянні російським нападам, переорієнтації транспортного сполучення для підтримки експорту та збереження гуманітарних маршрутів, а також у ремонті житла, пошкодженого внаслідок ракетних обстрілів; та (ii) підтримки економічного відновлення, в тому числі, згідно з нещодавно затвердженим проектом, шляхом відновлення сільськогосподарського виробництва, допомагаючи більш ніж **90 000 фермерів** отримати доступні кредити та гранти на виробництво сільськогосподарської продукції, а також **зміцнення системи соціального захисту населення**.

URTF

Для швидкої мобілізації зусиль для відбудови, Банк заснував **Цільовий фонд підтримки, відновлення, відбудови та реформування України (URTF)**. Це багатосторонній донорський фонд метою якого є спрямування внесків донорів-партнерів. Цілями URTF є сприяння у підтримці адміністративного потенціалу країни, її спроможності надавати державні послуги, гуманітарну допомогу, а також підтримувати планування та реалізацію програми відновлення України, стійкої відбудови та впровадження реформ.

URTF підтримує рамкові проекти Світового банку і забезпечує спроможність української влади швидко і раціонально використовувати ці важливі інвестиції, а також ефективно залучати численні джерела фінансування, та масштабувати діяльність за їх допомогою.

MRII

Фонд мультидонорських ресурсів для функціонування інституцій та інфраструктури України (MRII - MPII) - це механізм підтримки України Світовим банком завдяки скоординованому підходу членів Групи: Світового банку, IFC та MIGA. MRII застосовує поетапний та багатосторонній підхід до мобілізації фінансування та координації джерел підтримки через гарантії, спільне та паралельне фінансування та інші фінансові інструменти. Всі інструменти MRII дозволяють донорам підтримувати Україну в задоволенні її нагальних потреб у забезпеченні надання основних державних послуг, підтримці приватного сектора і задоволенні більш широких потреб у відновленні та відбудові, визначених в RDNA.

IFC

IFC започаткувала Програму заходів із підвищення економічної стійкості вартістю 2 млрд дол. США для підтримки українського приватного сектора під час вторгнення Росії. З лютого 2022 року IFC надала Україні коротко- та довгострокове фінансування на суму 1,1 млрд дол. США (665 млн дол. США власного фінансування та 417 млн дол. США мобілізованих коштів) для підтримки сільського господарства, фінансового та технологічного секторів, допомоги в здійсненні екстрених ремонтів у житловому секторі та підтримки громад, які приймають внутрішньо переміщених осіб. Це включає 336 млн дол. США у вигляді гарантій для критичного експорту, імпорту зерна та інших харчових продуктів, 212 млн дол. США на підтримку агробізнесу та 70 млн дол. США для технологічного сектора. Програма підтримки також включає механізм розподілу ризиків у розмірі 50 млн євро, щоб допомогти українським фінансовим установам розширити кредитування малого бізнесу, включаючи фермерів та малі і середні підприємства, які належать жінкам. Крім фінансової підтримки, програма IFC включає аналітичну роботу, консультаційні послуги та доінвестиційні проекти для створення можливості залучити приватні інвестиції у відбудову України.

MIGA

З початку війни MIGA надала Україні понад 215 млн дол. США у вигляді страхових гарантій від політичних ризиків. Для вирішення проблеми браку можливостей страхування ризиків у ситуації війни, MIGA заснувала цільовий фонд, початкове фінансування якого було надане Японією. Цей та майбутні внески донорів в поєднанні з власним капіталом MIGA можуть допомогти мобілізувати державне та приватне перестраховування для підтримки проектів в енергетичному, сільськогосподарському, промисловому та логістичному секторах. **MIGA також співпрацює з ЄБРР** у підтримці короткострокових гарантій торгового фінансування для України, щоб задовольнити гуманітарні потреби і допомогти підтримувати такі галузі, як сільське господарство, забезпечуючи при цьому необхідний для виробництва критичний імпорт. MIGA очікує, що **Цільовий фонд SURE**, який був створений за рахунок критично важливого початкового внеску Японії у розмірі 23 млн дол. США, зросте до 300 млн дол. США за рахунок внесків інших донорів. Японія додатково надала 2 млн дол. США, Норвегія - 22 млн дол. США, Велика Британія - 20 млн фунтів стерлінгів, а Бельгія - 1 мільйон євро.

ПАРТНЕРИ

Уряди країн-донорів:

Сполучені Штати,
Австрія,
Бельгія,
Канада,
Данія,
Фінляндія,
Німеччина,
Італія,
Японія,
Латвія,
Литва,
Ісландія,
Індонезія,
Ірландія,
Японія,
Нідерланди,
Норвегія,
Республіка Корея,
Швеція,
Швейцарія,
Іспанія
Велика Британія.

МФО:

ЄІБ,
ЄБРР,
ЄК,
МВФ,
СЄВ

ДІЗНАТИСЯ БІЛЬШЕ:

**Фінансова підтримка
Світового банку для
України**

Серпень 2024 р

